

Ben van Vianen

Bernardus (Ben) Jacobus van Vianen is geboren op 24 februari 1925 in Den Haag. Hij was de zoon van Bernardus van Vianen en Maria Theresia Meeuwissen. Ben had twee jongere zussen, Marie Thérèse Felicitas (1926) en Felicitas (Feli) Louise.

Zijn vader was geboren in Nederlands-Indië. Zijn ouders trouwden in juni 1923 in Den Haag. Daar werden ook hun kinderen geboren. Het katholieke gezin verhuisde in juni 1928 naar Bandung. Zijn vader was bouwkundig ingenieur. Hij overleed net voor de oorlog aan een hartaanval.

Ben was bevriend met Joop en Kees van Erp. Ze zaten in Bandung op dezelfde HBS en kenden elkaar van Scouting. Aan de parochie van de Heilige Petruskerk in Bandung waren twee padvindergroepen verbonden; Groep 8, St. Tarcisius Blauw en groep 25 St. Paulus Geel Zwart. De scouts spraken altijd over "geel-zwart" en "blauw". Beide groepen hadden pastoor Jan Berkhout (OSC) als aalmoezenier. Joop en Kees van Erp, Wim en Jan Terluin, Ben van Vianen, Loeki Looyen en Wim Kagie waren lid de St. Paulusgroep, waar de vader van Wim Kagie in 1940 groepsvoorzitter en hopman was. Twee zussen van Wim en Jan Terluin, Marie Louise en Helena, waren welpenleidster bij de groep.

Hopman Kagie was apothekersassistent en onderluitenant bij de geelzwart groep van het KNIL. Net als in Nederland, konden scouts in Nederlands-Indië, door middel van het nieuwe insigne 'Nationale Diensten', zich voorbereiden op ondersteuningstaken als er oorlog mocht uitbreiden. Hopman Kagie bereidde zijn verkennersgroep voor op militaire taken.

Ben reed net als zijn moeder motor. Toen de hopman van de padvinderij hem vroeg om, tijdens de spannende dagen in 1942, als vrijwillige motorordonnans voor de militaire politie te komen werken, was dat als een avontuur uit een jongensboek. Op de motorfiets reed Ben heen en weer met berichten.

Joop van Erp zegt hierover: "onze hopman was natuurlijk in het bezit van een pistool en we werden ook al heel gauw vertrouwd gemaakt met het hanteren van wapens. Daarnaast werden we ook militair getraind tijdens de gymnastieklessen op school". Ze waren in die tijd ingeschakeld bij de Luchtbescherming.

In december 1941 meldde Ben zich samen met Joop van Erp en Wim Kagie vrijwillig voor militaire dienst en worden ze ingezet als motorordonnans. Na de overgave aan de Japanners werd Ben, automatisch en bij Koninklijk Besluit, bevorderd tot sergeant. Als Bandung valt wordt hen door de Japanners gevraagd hun werkzaamheden voort te zetten als Nippon werker. Ze hebben toen nog een maand in deze setting werkzaamheden verricht. Zo moesten ze o.a. identiteitsplaatjes van gesneuvelde militairen verzamelen. Daarna volgde toch gevangenneming. Hun commandant Bakhuis had hen hiervoor gewaarschuwd en geadviseerd hun uniformen weg te hangen. Joop van Erp, die op het hoofdbureau werkte kon hieraan tijds gevolg geven, Ben en Wim Kagie lukte dit niet en ze werden opgepakt en kwamen in krijgsgevangenschap.

Ben kwam terecht in een krijgsgevangenkamp op Java. Op 5 november 1943 ging hij met de France Maru 2 met 2000 krijgsgevangenen (1500 Nederlanders, 500 Engelsen) uit Batavia naar Palembang. Dit transport werd aangeduid als Java Party 19, het 19de transport van krijgsgevangenen vanuit Java. Op 11 november kwam het schip ongedeerd aan in Palembang. De mannen werden met vrachtauto's overgebracht naar twee verschillende - kampen om daar vliegvelden aan te leggen. Zijn leraar wiskunde zat ook bij hem in het kamp. De docent wist Ben tot en met de eindexamenstof bij te spijkeren. Hij hield aan zijn verblijf in het kamp een litteken over, door een steek met een bajonet.

Na de oorlog kwam Ben met de SS Nieuw Amsterdam naar Nederland. Hij werd pas in Nederland met zijn moeder en zussen herenigd. Omdat hij door zijn wiskundeleraar in het kamp bijgespijkerd was, kon hij in Nederland bijna direct beginnen met een studie medicijnen in Leiden. Begin jaren '50 werd hij huisarts aan de Stadhouderslaan in Den Haag. Toen hij getroffen werd door een kleine hartaanval stopte als huisarts en werd bedrijfsarts bij de PTT. Hij trouwde met Tetje Tuinenga en ze kregen 4 kinderen.

Ben overleed op 29 oktober 2017 in Koudekerk aan de Rijn.

Meer informatie

[Registratie Bernardus van Vianen & Maria Theresia Meeuwissen & Bernardus Jacobus van Vianen & Marie Th rese Felicitas van Vianen in 1913 te 's-Gravenhage » Open Archieven Van sergeant tot huisarts | Den Haag | AD.nl](#)

[Online Familieberichten; Overleden: Bernardus Jacobus \(Ben\) van Vianen \(29-10-2017\)](#)

Informatie van dochter Joop van Erp uit boek 2023 over Indische familieband "Selamat Sepanjang Jalan Kenangan" Afscheid langs de weg van herinneringen i.s.m. Kees van Erp. Stichting mondelinge geschiedenis Indonesië Interview 3-17 maart 1997 met Joop van Erp door KITLV te Leidschendam

[Birma-Siam-spoorweg](#)

[Birma-Siam-spoorweg](#)

Katholiek Leidersblad voor het district Bandoeng, 3^e jaargang 1940-1941

[japansekrijgsgevangenkampen.nl/France Maru 2.htm](http://japansekrijgsgevangenkampen.nl/France_Maru_2.htm)

foto: Tangkoeban Prahoe 1941. Op voorgrond van links naar rechts: Kees van Erp, Loeki Looyen. Op achtergrond van links naar rechts: Wim Kagie, Wim Terluin, Ben van Vianen

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, 1946, no. 15, 05-11-1946 »](#)
[05 nov 1946 - Pag. 12 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.